

Sygn. akt VI Ka 225/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Waldemar Masłowski (spr.)

Sędziowie SO Edyta Gajgał SO Andrzej Tekieli

Protokolant Małgorzata Zawadzka

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2015 roku

sprawy K. A.

oskarżonego z art. 157 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 29 stycznia 2015 r. sygn. akt II K 350/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. A. w ten sposób, że:

a) uchyla orzeczenie z punktu II,

b) kwotę odszkodowania wskazana w punkcie III podwyższa do 700 zł a kwotę zadośćuczynienia podwyższa do 4000 zł,

c) uchyla orzeczenie z punktu IV w zakresie dotyczącym kosztów sądowych z wyłączeniem opłaty,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz J. J. kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

K. A. został oskarżony o to, że w dniu 11 marca 2013r. około godz. 15.20 w J. na (...) przy al. (...) uderzył pokrzywdzonego J. J. kilkakrotnie pięściami w twarz i głowę powodując u niego obrażenia ciała w postaci uszkodzenia dwóch zębów górnych jedynek, odłamanie fragmentu zęba, oraz miejscowa bolesność, obrzęk podbiegnięcie krwawe okolicy powieki dolnej oka lewego, powierzchownego urazu rogówki gałki ocznej lewej, tj. o czyn z art. 157 §2 k.k.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie II K 350/13:

I. uznał oskarżonego K. A. za winnego tego, że w dniu 11 marca 2013r. około godz. 15.20 w J. na (...) przy al. (...) uderzył pokrzywdzonego J. J. kilkakrotnie pięściami w głowę powodując u niego obrażenia ciała w postaci uszkodzenia dwóch zębów górnych jedynek, w tym odłamania fragmentu korony zęba siekacza przedniego pierwszego lewego, oraz odłamania szkliwa i zębiny brzegu siecznego korony zęba siekacza przedniego pierwszego prawego, stłuczenie okolicy

powieki dolnej oka lewego i jarzmowej lewej oraz powierzchownego urazu rogówki gałki ocznej lewej, czym naruszył czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu tj. występku z art. 157 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. wymierzył mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

II. na podstawie art. 69 §1 k.k. i art. 70 §1 pkt 2 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego K. A. kary grzywny na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;

III. na podstawie art. 46§ 1 k.k. zobowiązał oskarżonego K. A. do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. J. kwoty 400 (czterystu) złotych oraz zobowiązał oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego J. J. kwoty 1000 (jednego tysiąca) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę ;

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego K. A. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w kwocie 200 złotych;

V. na podstawie art. 628 ust. 1 kpk zasądził od oskarżonego K. A. na rzecz oskarżyciela prywatnego J. J. kwotę 864 złotych tytułem zwrotu poniesionych kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru.

Wyrok ten zaskarżył pełnomocnik oskarżyciela prywatnego J. J. opisany wyżej wyrok w pkt I- w części dotyczącej kary oraz w pkt III- co do środka karnego, na niekorzyść oskarżonego.

Zaskarżonemu orzeczeniu pełnomocnik oskarżyciela prywatnego zarzucił naruszenie przepisów postępowania:

art. 438 pkt 4 kpk w związku z art. 424 § 2 kpk oraz art. 410 kpk poprzez orzeczenie wobec oskarżonego K. A. rażąco niewspółmiernie niskiej kary za przypisane mu przestępstwo tj. w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych, warunkowo zawieszając orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata oraz rażąco niewspółmiernie niskiego środka karnego w postaci odszkodowania za doznana szkodę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 400 (czterystu) złotych jak również rażąco niewspółmiernie niskiego środka karnego w postaci zadośćuczynienia za doznana krzywdę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. J. kwoty 1000 (jednego tysiąca) złotych. Co wynikało niedostatecznego uwzględnienia przez Sąd I instancji stopnia społecznej szkodliwości zarzucanego oskarżonemu czynu, jego winy, rodzaju i charakteru naruszonego dobra, szczególnie chronionego prawem jakim jest życie i zdrowie ludzkie, zachowanie się oskarżonego po popełnieniu przestępstwa oraz w trakcie procesu, co sprawia, że orzeczona wobec niego kara razi swoją łagodnością i nie spełnia swoich celów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do oskarżonego (prewencja indywidualna), a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (prewencja generalna), zaś orzeczony środek karny w postaci odszkodowania oraz zadośćuczynienia nie spełnia w żadnej mierze swej roli rekompensacyjnej.

Wskazując na powyższe zarzuty pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części, poprzez orzeczenie wobec K. A. kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 (trzech) lat oraz orzeczenie środka karnego w postaci zapłaty odszkodowania na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 700 (siedemset) złotych jak również orzeczenia środka karnego zadośćuczynienia w kwocie 8.000 (osiem tysięcy) złotych na rzecz pokrzywdzonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jest w części zasadna.

Sąd Rejonowy orzekł karę 100 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość każdej z nich na 20 złotych i wykonanie tej kary warunkowo zawiesił. Rację ma apelujący, że tak ukształtowana kara istotnie jest karą rażąco łagodną w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia zawinienia oskarżonego. Argumentacja Sądu Rejonowego w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary nie jest przekonująca. Prawidłowo Sąd Rejonowy ustalił stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego jako wysoki. Okoliczności przywołane przez Sąd I instancji w tym zakresie w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku istotnie miały miejsce i argumentację tę Sąd Odwoławczy

podziela. Trafnie też Sąd orzekający meriti stwierdził, że oskarżony nie miał powodu do takiego zachowania wobec pokrzywdzonego, że oskarżony okazał zupełny brak poszanowania dla przyjętych w społeczeństwie norm postępowania oraz, że brak jest okoliczności łagodzących.

Stopień społecznej szkodliwości czynu, stopień winy oskarżonego powodują, że oskarżony nie zasługuje na orzeczenie wobec niego kary grzywny z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Zupełne lekceważenie podstawowych norm prawnych i społecznych przez oskarżonego nakazuje orzec wobec niego karę, która będzie efektywnie wykonywana a karą taką jest kara grzywny w wysokości orzeczonej przez Sąd I instancji. Wysokość stawki dziennej określona w zaskarżonym wyroku jest bliska stawki minimalnej zatem uwzględnia ona sytuację materialną i osobistą oskarżonego na, którą wskazywał on w odpowiedzi na apelację. Sąd Odwoławczy nie podzielił argumentacji apelującego co do potrzeby orzeczenia wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Dla osiągnięcia celów wychowawczych skazania nie jest niezbędne w tej konkretnej sytuacji sięganie po najsurowszą z kar tj. karę pozbawienia wolności nawet z jej warunkowym zawieszeniem wykonania. Cele skazania wskazywane przez apelującego osiągnięte zostaną poprzez orzeczenie kary grzywny wskazanej wyżej. Z tych względów zmieniono zaskarżony wyrok uchylając orzeczenie z pkt II części dyspozytywnej o warunkowym zawieszeniu wykonania kary grzywny- art. 437 § 2 kpk.

Sąd Odwoławczy uwzględnił zarzut orzeczenia rażąco niskiej kwoty naprawienia szkody w oparciu o przepis art. 46 § 1 kk. W toku postępowania przed Sądem I instancji oskarżyciel prywatny domagał się orzeczenia na tej podstawie kwoty 700 złotych przedkładając rachunek stomatologa na kwotę 400 złotych. W żaden inny sposób nie udokumentował kwoty 300 złotych. Wskazał jednak, że kwota 700 złotych obejmuje koszt leczenia stomatologicznego (400 zł) i koszt uzyskania opinii sądowo-lekarskiej, którą przedłożył sądowi jako dowód (k. 72 akt). W toku rozprawy odwoławczej pełnomocnik oskarżyciela prywatnego przedłożył rachunek za wydanie opinii z dnia 20.03.2013 roku i badanie lekarskie na kwotę 300 złotych. Tym samym udowodnił, iż szkoda jaką poniósł pokrzywdzony wynosiła łącznie 700 zł a nie tylko 400 zł co obligowało Sąd Okręgowy do zmiany wyroku w pkt III części dyspozytywnej poprzez podwyższenie kwoty orzeczonej tytułem odszkodowania z 400 złotych do 700 złotych. Zasadny częściowo był także zarzut zobowiązania oskarżonego na podstawie art. 46 § 1 kk do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego tytułem zadośćuczynienia rażąco niskiej kwoty. Sąd I instancji kwotę tą określił na 1000 złotych pomimo, że oskarżyciel domagał się kwoty 8000 złotych. Orzekając kwotę 1000 złotych Sąd Rejonowy wskazał, że pokrzywdzony nie sprowokował „tak agresywnego” zachowania oskarżonego, że oskarżony w sposób „gwałtowny i brutalny naruszył jego nietykalność cielesną, wywołując uszczerbek na zdrowiu, którego trwałe skutki mogą być tymczasowo usuwane jedynie w wyniku przeprowadzonych zabiegów stomatologicznych” Wskazał także, że zachowanie oskarżonego naruszyło poczucie godności i bezpieczeństwa pokrzywdzonego. Sąd Odwoławczy stwierdza, że Sąd I instancji orzekając o kwocie zadośćuczynienia w sposób niedostateczny uwzględnił ból i cierpienia fizyczne pokrzywdzonego wynikające przecież nie tylko z uszkodzenia zębów ale także z powierzchownego urazu rogówki gałki ocznej lewej i obrzęku podbiegnięcia krwawego okolicy powieki dolnej oka lewego. Uderzenia zadawane pokrzywdzonemu musiały być bardzo silne skoro spowodowały m.in. złamanie zęba a odniesione obrażenia bardzo bolesne. Dolegliwości bólowe spowodowane przez oskarżonego towarzyszyły nadto pokrzywdzonemu przy zabiegach stomatologicznych jakie musiał przejść. Nie uwzględnił także w sposób dostateczny Sąd Rejonowy cierpienie psychiczne na, które wskazywał. Poczucie strachu wynikające z brutalnego gwałtownego ataku było znaczne i winno ono znaleźć właściwą rekompensatę. Uwzględniając te okoliczności Sąd Okręgowy podwyższył kwotę odpowiadającą zadośćuczynieniu z 1000 złotych do 4000 złotych (art. 437 § 2 kpk) uznając, że orzeczenie obowiązku zapłaty na rzecz pokrzywdzonego przez oskarżonego kwoty 8000 złotych tytułem zadośćuczynienia byłyby rażąco wysokie.

Apelacja wniesiona została wyłącznie na niekorzyść oskarżonego Sąd Odwoławczy z urzędu jednak stwierdził, że Sąd Rejonowy orzekając o kosztach postępowania orzekł o nich z obrazą art. 627 kpk i art. 628 kpk. Zasądził bowiem od oskarżonego na podstawie art. 627 kpk na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania (pkt IV wyroku) w sytuacji gdy koszty te w ich zryczałtowanej równowartości poniósł już oskarżyciel prywatny. Zatem na podstawie art. 628 pkt 1 kpk winien był orzec zwrot na rzecz oskarżyciela prywatnego kwoty 300 zł poniesionych kosztów procesu.

Z tych względów na podstawie art. 437 § 2 kpk zmieniono zaskarżony wyrok na korzyść oskarżonego w pkt IV części dyspozytywnej uchylając orzeczenie o zasądzeniu od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych z wyłączeniem orzeczenia o opłacie od orzeczonej kary. Opłata wymierzona została bowiem prawidłowo.

W pozostałej części zaskarżony wyrok jako trafny na podstawie art. 437 § 1 kpk utrzymano w mocy.

Na podstawie art. 628 pkt 1 kpk w zw. z art. 635 kpk zasądzono od oskarżonego na rzecz oskarżyciela prywatnego kwotę 420 złotych tytułem zwrotu wydatków tytułem udziału pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk z uwagi na sytuację materialną oskarżonego zwolniono go od opłaty za postępowanie przed Sądem II instancji.